

101. HOUTHEM 9,4 km

www.wandelgidszuidlimburg.com

Een fraaie pittige boswandeling met klimmen en dalen op de Bergseheide en een mooi stuk langs de Geul. Voorbij punt 7 kunt u bij Boscafé Tivoli pauzeren.

Startpunt: Café De Holle Eik, Baron de Selysstraat 4, Houthem.

GPS afstand	Looptijd	Hoogteverschil	Totaal omhoog
9,44 km	2.15 uur	73 m	182 m

Wandelgids Zuid-limburg
www.wandelgidszuidlimburg.com

101. HOUTHEM 9,4 km

1. Met uw rug naar het café gaat u L. Aan de T-splitsing gaat u R.

(U passeert rechts bij huisnr. 18 een prachtige mergelwoning, de voormalige pastorie (1874)).

Negeer zijweg rechts. Aan de T-splitsing bij de Sint-Gerlachuskapel (1870) en de mooie villa (1907) gaat u L (Onderstestraat). Negeer zijweg rechts. (nr.52) de mooie villa uit 1917. Voorbij de mooie villa Wilhelmina (1902) en bij grijs huis/appartementen (no. 62) gaat u R over de klinkerweg.

(Als u hier even L het terrein van Adelante oploopt, dan ziet u rechts het bijzondere Ronald McDonald Huis, het eerste in Europa dat verbonden is aan een revalidatiecentrum. Het gebouw is het eerste Nederlandse Hundertwasser project (Oostenrijkse kunstenaar/architect). Hier kunnen gezinnen met een gehandicapt kind vakantie vieren en toch gebruik maken van de noodzakelijke revalidatie).

De klinkerweg wordt even verder een (voet)pad. Negeer zijpad rechts. Aan de 3-sprong gaat u L (geel). Aan de 3-sprong gaat u RD.

(Rechts ziet u hier de schietpaal met kogelvanger van de schutterij St. Martinus (1599) uit Houthem – St. Gerlach. Links ziet u de bijzondere toren van het Ronald McDonald Huis).

Aan de volgende 3-sprong gaat u L en via twee bruggen steekt u de Geul en dan de molentak van de Geul over.

(Bij de tweede brug komt u bij de Geulhemer molen en bijbehorende stuw. De huidige molen en woonhuis stammen uit 1768. In 1204 werd de molen voor het eerst genoemd. Tot 1955 was de molen in gebruik als korenmolen (zie infobord). Kijk bij infobord ook even omhoog en u ziet een muurkruis met tekst).

Aan de doorgaande weg gaat u R. Meteen daarna gaat bij ANWB-wegwijzer L de doorgaande weg omhoog richting Berg en Terblijt.

2. Na 50 m passeert u links grotwoningen.

(De grotwoningen (18^e eeuw), de enige in Nederland, zijn tot 1931 bewoond door blokbrekers. Zie infobord. De grotwoningen zijn jaarlijks met Kerstmis te bezoeken).

Na 150 m gaat u tegenover hotel Lamerichs (no. 27) L over de klinkerweg richting ingang Geulhemmergroeve.

(U passeert meteen rechts het beeld van de Blokbreker, de ambachtsman die in het verleden met behulp van vaak primitieve werktuigen de blokken mergel ondergronds won).

Meteen daarna gaat u R het pad omhoog.

(De Geulhemmer steengroeve, een ondergrondse groeve waaruit vroeger mergelsteen uit de bodem werd gehaald, heeft gangenstelsel van circa 25 km lengte. In de groeve bevindt zich een schuilkapel (1798), waar tijdens de Franse Revolutie H. Missen werden opgedragen. De groeve is op afspraak te bezoeken).

(De route volgend passeert u het monument slachtoffers Geulhem, bestaande uit een mooi smeedijzeren kruis en een plaquette, waarop alle mensen staan die in of rond de Geulhemmer groeve zijn overleden door een noodlottig ongeval en de namen van de oorlogsslachtoffers).

Aan de 4-sprong bij afsluitboom gaat u L (rood/zwart) de brede grind- bosweg omhoog.

(Na 200 m, waar de brede bosweg naar rechts buigt, heeft u links bij liggende boomstammen mooi uitzicht over het Geuldal o. a. op het spitse torentje van de prachtige basiliek in Meerssen. In de verte ziet u bij helder weer, steenbergen van voormalige steenkolenmijn in Belgisch Eisden/Maasmechelen).

Negeer zijpaden.

3. Bijna boven aan de 4-sprong, 50 m voor het voetbalveld van S.V. Berg'28 gaat u L (rood/zwart).

(Hier staat rechts boven een pompregelingshuisje, in de volksmond het heksenhuisje genoemd. Onder dit gebouwtje bevond zich een waterbassin met een inhoud 160 m³, waarmee de waterdruk in het waterleidingnet van Geulhem en omgeving werd geregeld).

Negeer meteen (trappen)pad links omlaag. Meteen daarna gaat u aan de Y-splitsing L het smalle bospad omhoog. (U loopt dus niet richting sportcomplex).

Aan de T-splitsing voor weiland gaat u R met links een weiland. Aan de 4-sprong, gaat u L nog even langs het weiland.

(Links ziet u beneden het in mergel opgetrokken kasteeltje (nu hotel) Geulzicht (1909) en de kerktoren van de prachtige St. Gerlachuskerk in Houthem).

Beneden buigt het pad links omhoog. Boven aan de omgekeerde Y-splitsing gaat u L omlaag met even verder rechts van u een greppel/weiland. Voorbij rechts gelegen weiland buigt het pad rechts omlaag en wordt even verder een dalend (trappen)pad. Beneden, aan het einde van het trappenpad, gaat u RD. Meteen daarna aan de doorgaande weg, met voor u de ingang van de afgesloten voormalige ondergrondse kalksteengroeve Barakkenberg (<1800/nu verblijfplaats van vleermuizen), gaat u R omhoog.

(U loopt nu de Brakkeberg/Vogelzangweg (14%) aan de linker kant omhoog).

Na ruim 100 m, 30 m voor rechts staande vangrail, gaat u bij bordje "Bergseheide" L bij afsluitboom via klaphek het bospad omhoog. Negeer na 50 m bij asfaltstrook zijpad rechts en loop verder RD omhoog. Volg nu bijna 1 km dit slingerende bospad door het hellingbos

(Een eindje verder passeert u links een zitbank waar u (afhankelijk van jaargetijde) mooi zicht heeft op het kasteeltje Geulzicht en op het beneden gelegen koetshuis van het kasteeltje).

Het pad buigt links omlaag.

4. Aan de 4-sprong loopt u RD (rood)(dus niet omhoog of direct omlaag).Het dalende pad buigt meteen naar links en buigt dan rechts omhoog. Blijf boven het pad 1 km RD volgen door het hellingbos. Aan de T-splitsing gaat u L (blauw) de bosweg omlaag. Vlak daarna gaat u R (blauw) steil omhoog.

5. Volg geruime tijd het slingerende pad. Negeer zijpad links (blauw). Vlak daarna aan de T-splitsing gaat u L.

(Even verder passeert u rechts de voormalige grindgroeve Meertens. Door de warme en beschutte ligging en de open schrale vegetatie is het een apart gebied binnen de Bergse Heide).

Negeer graspad links. Aan de T-splitsing gaat u R (blauw) verder langs de groeve. Na 250 m gaat u L. (Voor u ziet u woningen in Vilt). Negeer meteen daarna het dalend bospad en loop RD met links de bosrand en rechtse een weiland.

(U kunt hier aan de 4-sprong naar taverne Vliterveld met terras lopen (150 m) waar u kunt pauzeren. Ga dan hier aan de 4-sprong R. Meteen daarna gaau t u L het pad door de graft omhoog en volg het grindpad over het grasveld. Bij de jeu-de boulesbanen volgt u het tegelpad omhoog en even verder tegenover de speeltuin komt u links bij de taverne met terras. Open dinsdag t/m zondag vanaf 11 uur).

Negeer zijpad rechts. Blijf deze dalende en stijgende weg door het bos volgen.

(Waar het pad begint te dalen, heeft u links mooi uitzicht o.a. op het autowegviaduct van de A-79, de enige dalbrug in Nederland en de hooggelegen watertoren en kerktoren in Schimmert).

6. Aan het einde van het weiland met ontluichtingskokers gaat u L. U loopt nu onder bomen door omlaag en passeert rechts gasleidingpaal no. 128. Beneden aan de T-splitsing gaat u R (geel/blauw) de bosweg door de bosrand omhoog. Na 300 m gaat u L (geel/blauw) het pad omhoog.

7. Boven aan de ongelijke 4-sprong RD. Meteen daarna aan de T-splitsing gaat u L (geel) richting Geuldal en volg de veldweg/pad omlaag. Beneden aan de 4-sprong bij uitspanning Tivoli (1934), met leuk terras, gaat u bij wegwijk en houetn afsluitpaal L (geel-rood) richting Geulhem en een eindje verder passeert u een klaphek. Negeer zijpaden. Na bijna 400 m, aan de 3-sprong, met dunne boom in het midden, gaat u R (geel-rood) met rechts beneden de Geul, het snelst stromend riviertje van Nederland.

8. Negeer beneden bij poëziezuiltje bruggetje rechts over de Geul en ga door het klaphek. (U passeert meteen rechts aan de Geul een zitbank, een genietplekje). Blijf het prachtige pad beneden langs het hellingbos en de meanderende Geul RD (geel-rood) volgen en 400 m verder loopt het pad langs de mooie mergelwand omhoog /omlaag.

(Bij warm weer komt u hier mogelijk in de Geul pootje badende Galloway runderen tegen. Bij bruggetje heeft u mooi zicht op Château Sint Gerlach, waar u straks langs komt).

Na 500 m, aan de 3-sprong bij zitbank, een genietplekje met mooi zicht op het toren van het Gerlachuskerkje, gaat u RD/R met rechts nog steeds de Geul

9. 400 m verder gaat u bij breed ijzeren hek via klaphek RD over de smalle asfaltweg en 150 m verder passeert u rechts een alleenstaand huis. Negeer zijpaden en volg RD de smalle asfaltweg langs het hellingbos.

(Een eind verder passeert u links het geologische monument "Zuidelijke Dalwand Geul". Zie infobord).

Bij poort en klaphek 30 m voor doorgaande weg, gaat u R (groen/zwart) via klaphek het natuurgebied Ingendael binnen. Volg nu het brede graspad dat schuin R gaat.

(Kijk na 50 m even achterom en u ziet het hooggelegen monumentale okerkleurige in mergel opgetrokken hotel kasteel Geulzicht (1918). Mogelijk komt u hier in het natuurgebied grazende Galloway runderen en/of Konikpaarden tegen).

Ter hoogte van rechts staand vrijstaand huis buigt het pad naar links (Viabelgica) en dan loopt u tussen de op grond liggende boomstammen door.

Bij hoge populieren met de beschermde maretakken steekt u via bruggetje (Kloosterbrökske) de Geul over. Na het bruggetje gaat u schuin R over het graspad met rechts een mooie Geul meander.

(Voor u ziet u de mooie kerktoren van het prachtige St. Gerlachuskerkje).

Even verder loopt u langs de links gelegen rozentuin (achtertuin) van Château Sint-Gerlach. Loop bij klaphek RD met links de beukenhaag en u passeert even verder een (afgesloten) houten klaphek.

(Bij dit klaphekje ziet u links in het park twee voormalige schietpalen van schutterij St. Martinus (1599) Houthem).

Aan de 4-sprong van graspaden bij rioolbuis gaat u L (Viabelgica) verder door het natuurgebied met links van u afrastering. Negeer bij greppel/sloot graspad rechts. Aan de 4-sprong gaat u L bij breed houten hek door het klaphek. Aan de asfaltweg gaat u R (zwart) met links het mooie Prinses Julianapark waarin vele mooie kunstwerken staan.

(Links ziet u de voorkant van het prachtige Château Sint Gerlach, het voormalig Norbertijnen klooster dat gebouwd is in 1201 in de nabijheid van het graf van ridder kluzenaar Gerlachus, die overleed in 1164 of 1165.

Dit dubbel klooster werd aanvankelijk door mannen en vrouwen bewoond maar werd na 1218 een adellijk vrouwenstift. In het begin van de 18^e eeuw werd het ingrijpend verbouwd. In 1786 verlieten de zusters het klooster. In de 19^e eeuw is het klooster omgebouwd tot kasteel. Nu is er o.a. een restaurant in gehuisvest.

Hier ziet u links ook het rode hotel Château Sint-Gerlach dat gehuisvest is in de voormalige pachthof van het klooster, die rond 1759 is gebouwd.

Auteur: Jos Wlazlo

Het Auteursrecht van deze tekst en het Databankenrecht op deze route ligt volledig bij de auteur. Niets van deze wandelroute mag worden gekopieerd, verveelvoudigd of openbaar gemaakt zonder toestemming van de auteur.

In het hotel hebben diverse belangrijke wereldleiders overnacht o.a. in 1991 de toenmalige president van Frankrijk François Mitterand en in 2005 de toenmalige president Bush van de Verenigde Staten, maar ook de popsterren Bruce Springsteen (2012) en The Rolling Stones (2014), die optraden tijdens Pinkpop).

Negeer zijpad rechts.

(Als u hier bij de groot infobord "Ingendael" R over het pad gaat, dan komt u na 100 m. bij de Gerlachusput (eerste vermelding 1227).

Vlak daarna bij links gelegen parkeerplaatsen gaat u L. Negeer zijpaden en loop nu RD door het Prinses Julianapark met rechts van u het grote St. Gerlach Paviljoen met unieke congres- en vergaderruimten en links het grote grasveld met de vele kunstwerken. Bij rechts staand kanon, dat hier in 1999 geplaatst t.g.v. het 400 jarig bestaan van de schutterij St. Martinus uit Houthem St. Gerlach (1599), verlaat u het park en loopt u RD (Onderstestraat) over de klinkerweg.

(Als u hier meteen L gaat, dan komt u via het kerkhof bij de mooie Sint Gerlachuserk uit 1720 met het prachtige barokke interieur. Moet u beslist doen. U kunt dan ook een bezoekje brengen aan de schatkamer van St. Gerlachus en aan de bijzondere Stille kapel.

Als u aan het eind van het kerkhof bij muurkruis en grote graftombe L gaat, dan komt u bij Refugo St Gerlach-Houthem war pelgrims op weg naar Santiago di Compostello kunnen overnachten. Op het pleintje bij de Refuga staan enkele oude familiegraven in de kerkmuur gemetseld

Na 50 m gaat u R en u komt weer bij het café, de sponsor van deze wandeling, waar u binnen of op het terras nog iets kunt eten en drinken.